הליכלוך

הילדה הקטנה נרדמה לרגע קט על מיטתה, ככניסה לצריף חוריה. זה למעלה משבוע ימים שלא התרחצה כראוי. הזיעה והליכלוך שהצטברו על פנה משכו אליהם להקות של זבובים. במיוחד התרכזו הזבובים על שפתיה, שם נשארו עוד שיירי הארוחה האחרונה שלא נשטפו. תנאי ההיגיינה האיומים של המקום גורמים למחלות בין הילדים.

דם וזיעה

גופו של שלמה גנאח מכוסה כולו חבורות ופצעים. הוא מזיע כל היום וכשהוא רוצה להתרחץ, אין מים. מצבם של בגדיו אינו טוב יותר. חולצתו מגואלת בכתמי דם וזיעה — אולם אין הוא יכול לרוץ הלוך ושוב לכבסה בפרדס. שני ילדיו הקטנים מכוסים אף הם פצעים איומים, שריח רקבון טודף מהם. לעומת קוביבה היה המצב בתימן אידיאלי.

הבארות שהערבים, ברוב טובם, השאירו ב־מצב תקין.

לפני ארבעה חודשים חיבר דוב פיקל, מהנדס מים הגר בחבצלת, ואשר מונה כ־מזכיר הכפר על־ידי משרד הפנים, את הבתים הערביים לרשת הכללית של מקורות. תמו־רת זה, חל גם על הגבעה תשלום חודשי עבור המים.

אין כסף למים

מדי יום ביומו עבר הגובה של הכפר, ביקש מהתושבים את הלירה וחצי. פה ושם שילם מישהו. אך לפחות מחצית התושבים ענו בקביעות: „אין לנו כסף. אין לנו עבודה. מנין נשלם בשביל המים?"

פיקל פנה ללשכת הסעד: מאחר שישנם מקרים סוציאליים כה רבים, שמא תשתתף הלשכה בתשלום המים?

הלשכה הסכימה. כמובן, אחרי מקח ומתן ממושך. לבסוף הודיעה למזכיר: היא תש־לם עבור המקרים הסוציאליים בכפר. ומהו מספר המקרים, לפי לשכת הסעד? חמשה־עשר.

אילו שילמו לו את 22 הלירות וחצי, היה פיקל משלים עם תפיסה זו של מקרים הז־קוקים לעזרה. אולם הכסף לא בא. פיקל ויתר עליו, העדיף לפעול בצורה אחרת...

חוצפה ללא חקדים

הוא פנה אישית לכל הגורמים האחראים להבאת אנשי קוביבה ולהחזקתם: הסוכנות, עמידר, משרד העבודה, לשכת הסעד המקו־מית, משרד הסעד בירושלים, מלבן, משרד הפנים. „כל כמה שקיבלתי," הוא אומר, „היו עלבונות. כאילו באתי לבקש נדבה לעצמי."

הוא לחץ על משרד הפנים. אך, כלכל מש־רד אחר, נתברר כי למשרד הפנים ישנם עקרונות איתנים: הוא לא יסכים לעולם לשלם עבור תצרוכת המים של תושבים. נכון. משרד הפנים צדק בהחלט. כל כך

קשה למצוא כיום עקרונות צודקים, עד שאם ישנו דבר אחד כזה צריך לעמוד עליו בכל תוקף. אחרת — עד היכן נגיע אם הממשלה תפנק את התושבים? היום הם מבקשים מים, מחר יבקשו עבודה ומחרתיים ידרשו שיתחשבו בהם כבני־אדם. חוצפה ללא־תק־דים. צריך היה פעם ולתמיד לשים לה קץ. מי שאין לו כסף, אל לו לשתות מים. או שילך לגנוב מים מן הפרדסים בסביבה.

פיקל הבין סוף־סוף את הרמז. הוא הגיש את התפטרותו.

הוא גם הודיע לחברת מקורות כי אין הוא אחראי יותר לתשלום מס המים של תושבי קוביבה. אם החברה רוצה להשיג את החוב של 1800 ל"י המגיע לה עבור המים שכבר נשתו — תעשה כטוב בעיניה.

מקורות, חברת מים בע"מ, סגרה את המים של קוביבה. 1600 איש העבירו לשון יבשה על שפתים מתבקעות.

כשם שצדק משרד הפנים, צדקה גם מקו־רות. היא אינה חברה פילנטרופית, היא אינה מתקיימת על כספי הציבור. אין יכולה ל־בזבז כספים. 1800 לירות פה, 1800 לירות שם — והמפעל הגדול יפשוט את הרגל. זה דבר שאסור כי יקרה לחברה לאומית חלוצית אשר צריכה לקדם את טובת העם. המדובר, כמובן, באותו עם המסוגל לשלם לירה וח־צי לחודש.

"מה אתה רוצה?"

בזה אפשר לסלוח לחברת מקורות. כי תושבי קוביבה עצמם אינם בטוחים יותר אם הם נחשבים כחלק מן העם.

הדבר הראשון שראיתי, בבואי לכפר, היתה אשה תימניה צעירה. על ראשה נשאה פח נפט מלא מים, ביד ימינה סחבה דלי, מלא מים אף הוא. משמאלה הלכה ילדה בת חמש, שהתאמצה לשאת סיר קטן, שמחצית תוכנו

בינתיים סובלים 1600 גברים, נשים וטף מחוסר מים, בשיא החום של עונת הקיץ